HÖGSKOLAN DALARNA

Utbildningsplan

Ämneslärarprogrammet - inriktning gymnasieskolan

med inriktning mot Engelska - Svenska som andraspråk

300 högskolepoäng

Master of Arts in Secondary Education - Upper Secondary School

with Orientation Towards English - Swedish as a Second Language

*300 Credits *)*

Fastställd i Utbildnings- och Forskningsnämnden för Lärarutbildningsområdet 2011-02-23
Gäller fr.o.m. 2011-08-29

*) 1 Credit = 1 ECTS

1. Programmets mål

1.1 Mål enligt Högskolelagen (1992:1434), 1 kap. 8 §:

Utbildning på grundnivå ska utveckla studenternas
– förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar,
– förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem, och
– beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom det område som utbildningen avser ska studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att
– söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå,
– följa kunskapsutvecklingen, och
– utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området.

Utbildning på avancerad nivå ska innebära fördjupning av kunskaper, färdigheter och förmågor i förhållande till utbildning på grundnivå och ska, utöver vad som gäller på grundnivå,
- ytterligare utveckla studenternas förmåga att självständigt integrera och använda kunskaper,
- utveckla studenternas förmåga att hantera komplexa företeelser, frågeställningar och situationer, och
- utveckla studenternas förutsättningar för yrkesverksamhet som ställer stora krav på självständighet eller för forsknings- och utvecklingsarbete. (Lag 2006:173)

1.2 Examensmål enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2:

För ämneslärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som ämneslärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse
För ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan ska studenten
– visa sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl brett kunnande inom ämnesstudiernas huvudområde som väsentligt fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och fördjupad insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.
För ämneslärarexamen ska studenten också
– visa sådana ämnesdidaktiska och didaktiska kunskaper som krävs för den verksamhet utbildningen avser och visa kännedom om vuxnas lärande,

– visa fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen,
– visa sådan kunskap om barns och ungdomars utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för den verksamhet som utbildningen avser,
– visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
– visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia, och

– visa fördjupad kunskap om bedömning och betygsättning.

Färdigheter och förmåga
För ämneslärarexamen ska studenten
– visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
– visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik,
– visa förmåga att ta till vara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
– visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
– visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
– visa förmåga att observera, dokumentera och analysera elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och att informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
– visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
– visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
– visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
– visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
– visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
– visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten utveckla färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt
För ämneslärarexamen ska studenten
– visa självkännedom och empatisk förmåga,
– visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
– visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

1.3 Utbildningsprogrammets mål

För lärarexamen vid Högskolan Dalarna ska studenten, utöver de mål som anges i examensordningen

- visa kunskaper om betydelsen av teknikburna kunskapsprocesser i utbildning och skola samt visa förståelse för de förändringar som sker i kunskapsprocesser hos och mellan individer och organisationer i en tid av accelererande användning av informations- och kommunikationstekniska tillämpningar
- visa färdighet och förmåga att använda modern informationsteknologi som ett redskap att utveckla nya sätt att lära och undervisa i gymnasieskolan
- visa förståelse för betydelsen av att integrera internationella, interkulturella och globala perspektiv inom undervisning och lärande genom att sätta in sina egna studier och sitt kommande yrke inom den svenska skolan i ett internationellt och globalt sammanhang.

2. Huvudsaklig uppläggning

2.1 Omfattning enligt Högskoleförordningen (1993:100), bilaga 2

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan uppnås efter att studenten har fullgjort kursfordringar om 300 eller, när så krävs, 330 högskolepoäng.

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

För ämneslärarexamen med inriktning mot gymnasieskolan ska utbildningen omfatta ämnes- och ämnesdidaktiska studier om 225 eller, när så krävs, 255 högskolepoäng och omfatta ämnesstudier i två undervisningsämnen. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning. Utbildningen ska omfatta en fördjupning om 120 högskolepoäng i relevant ämne eller ämnesområde och en fördjupning om 90 högskolepoäng. När svenska, samhällskunskap eller musik ingår krävs dock alltid 120 högskolepoäng inom de ämnesområden som är relevanta för dessa ämnen. Inriktningen ges med ett begränsat antal ämneskombinationer.

Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska anknyta till kommande yrkesutövning och omfatta följande:
– skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
– läroplansteori och didaktik,
– vetenskapsteori och forskningsmetodik,
– utveckling, lärande och specialpedagogik,
– sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
– bedömning och betygsättning, och
– utvärdering och utvecklingsarbete.

Självständigt arbete (examensarbete)
För ämneslärarexamen ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort två självständiga arbeten (examensarbeten) om vardera minst 15 högskolepoäng i ett av de ämnen som studeras inom utbildningen.

2.2 Utbildningens struktur

Ämneslärarutbildningen vid Högskolan Dalarna innehåller två integrerade utbildningsområden, *ämnesstudier* och *pedagogiskt arbete*. Området pedagogiskt arbete består i sin tur av utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning.

1. *Ämnesstudier 210/240 högskolepoäng*

Ämnesstudierna utgörs av 120 högskolepoäng i förstaämnet och 90 högskolepoäng i andraämnet. Studierna i förstaämnet inkluderar två ämnesdidaktiska examensarbeten om 15 högskolepoäng vardera.

2. *Pedagogiskt arbete 90 högskolepoäng*

Pedagogiskt arbete består av en utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning (VFU) om 30 högskolepoäng.

a. *Utbildningsvetenskaplig kärna 60 högskolepoäng*

Kurserna omfattar kunskaper om utveckling, lärande och socialisation samt skolans och den pedagogiska verksamhetens mål och villkor. Kurserna behandlar också pedagogiskt ledarskap, läroplansteori och didaktik, konflikthantering, sociala relationer, yrkesetiska perspektiv, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utbildningsvetenskaplig forskning, bedömning och betygsättning, specialpedagogik, skola i samverkan, utvärdering och utvecklingsarbete inom gymnasieskolan. Kurserna omfattar också skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna.

b. *Verksamhetsförlagd utbildning 30 högskolepoäng*

Den verksamhetsförlagda utbildningen integreras med såväl ämnesstudierna som den utbildningsvetenskapliga kärnan. 15 högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning fullgörs i förstaämnet och 15 högskolepoäng i andraämnet.

Inom ämneslärarutbildningen för gymnasieskolan integreras de två utbildningsområdena i form av två ämnesblock, ett för varje undervisningsämne.

Ämnesblock 1 omfattar 142,5 högskolepoäng, fördelade på 120 hp ämnesstudier inklusive de två examensarbetena, 15 hp VFU och 7,5 hp utbildningsvetenskaplig kärna.

Ämnesblock 2 omfattar 112,5 högskolepoäng fördelade på 90 hp ämnesstudier, 15 hp VFU och 7,5 hp utbildningsvetenskaplig kärna. (En bild av utbildningens struktur finns i Bilaga 1)

2.3 Partnersamverkan

Ämneslärarutbildningen vid Högskolan Dalarna kännetecknas av en nära samverkan med kommunala och fristående skolor. Redan under utbildningens första termin knyts studenten till en skola som han eller hon tillhör under hela sin studietid. Härigenom ges möjlighet att redan
under utbildningen vara delaktig i konkret pedagogisk verksamhet, såväl under den verksamhets-förlagda utbildningen som genom uppgifter som genomförs löpande under utbildningen och andra individuellt planerade kontakter. Skolan/partnerområdet eller kommunen har ett samarbetsavtal med Högskolan och de verksamhetsförlagda lärarutbildarna ska ha genomgått handledarutbildning för uppdraget. Samverkande skolor har på så vis ett utbildningsansvar under den verksamhetsförlagda utbildningen och ett fadderansvar under studentens hela utbildning.

Den kontinuerliga partnersamverkan innebär att teori och praktik hela tiden varvas

genom att studenten under sina högskoleförlagda studier genomför ett antal fältdagar i skolan, samtidigt som den verksamhetsförlagda utbildningen oftast består av tre dagar i skolans verksamhet, en inläsningsdag och en seminariedag tillsammans med högskoleförlagda lärarutbildare. Vid några tillfällen under utbildningen förläggs hela femdagarsveckor till partnerskolan.
Samverkan sker även genom att examensarbetena kopplas till såväl högskolans forskningsmiljöer som till samverkande gymnasieskolors utvecklingsbehov. Examensarbetena tar därför sin utgångspunkt i angelägna ämnesdidaktiska utvecklingsområden/frågeställningar vid studentens partnerområde och förväntas därigenom kunna bidra till utveckling av skolans verksamhet. Val av ämne för arbetet sker därför i dialog med pedagogiskt ansvariga vid skolan/partnerområdet och med berörda vetenskapliga handledare vid Högskolan. På så vis bidrar studentens examensarbete både till verksamhetsutveckling inom gymnasieskolan och till den praxisnära forskning mot skolan som bedrivs vid Högskolan.

2.4 Internationalisering

Inom programmets kurser ges internationella och globala perspektiv via litteratur, möten med internationella gästlärare och studenter på campus och via nätet samt genom att studenten erbjuds möjlighet att läsa kurser utomlands. Inom programmet ges möjlighet till utlandsstudier inom utbildningens båda områden eftersom programmets kurser kan ersättas med kurser vid något av de utländska lärosäten som Högskolan Dalarna har avtal med. Det finns även möjlighet för studenter att förlägga delar av den verksamhetsförlagda utbildningen utomlands under den senare delen av utbildningen, vilken då följs upp av kursens lärare vid högskolan och av ansvariga VFU-lärare vid skolan på samma sätt som vid den ordinarie nätbaserade utbildningen.

3. Programmets kurser

3.1 Pedagogiskt arbete

Inom ämneslärarutbildningen vid Högskolan Dalarna svarar området pedagogiskt arbete för de gemensamma kunskaper som alla studenter ska ha för att uppnå målen för ämneslärarlärarexamen. Pedagogiskt arbete som ämne fokuserar den pedagogiska yrkesverksamhetens praktik och teori, vars samband diskuteras och analyseras genom olika ämnesdiscipliners pedagogiska, didaktiska och ämnesdidaktiska perspektiv. Ämnet är således mångvetenskapligt och integrerar teorier, metoder från olika forskningsfält där den pedagogiska yrkesverksamheten har beforskats.

3.1.1 Utbildningsvetenskaplig kärna och verksamhetsförlagd utbildning

Kurserna i pedagogiskt arbete inom ämneslärarprogrammet består av 60 högskolepoäng utbildningsvetenskaplig kärna och 30 högskolepoäng verksamhetsförlagd. Kurserna bygger på varandra vilket innebär en progression och fördjupning såväl beträffande innehåll som krav på förmåga till analys, reflektion, självständighet och pedagogiskt ledarskap. På så vis integreras de utbildningsvetenskapliga kärnkurserna med den verksamhetsförlagda utbildningen.

En väsentlig uppgift inom verksamhetsförlagd utbildning är att studenten, i samarbete med och med stöd av erfarna lärare, ska planera, bedriva och analysera pedagogisk

verksamhet inom det aktuella ämnes-/kunskapsområdet. Studenten ska successivt bygga upp en grundläggande didaktisk kunskap, som innebär förmåga att i tanke och handling relatera frågor om val av innehåll och arbetsformer till verksamhetens mål och till elevers förutsättningar och meningsskapande. De två första kurserna med VFU ligger på grundnivå 1, den tredje kursen på grundnivå 2 och den fjärde och avslutande kursen ligger på avancerad nivå. Inom den verksamhetsförlagda utbildningen finns en tydlig progression där studenten inledningsvis med stöd av verksamma lärare inskolas i den pedagogiska verksamheten. Graden av självständighet ökar successivt och inom den sista kursen med verksamhetsförlagd utbildning, på avancerad nivå, förväntas studenten visa sådana pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper och färdigheter som krävs för att såväl självständigt som i samarbete med verksamma lärare leda den pedagogiska verksamheten. En viktig didaktisk och ämnesdidaktisk förmåga är härvidlag att analysera och reflektera över verksamheten med utgångspunkt i för verksamheten relevant didaktisk och ämnesdidaktisk forskning och teoribildning.

Den verksamhetsförlagda utbildningen är förlagd till skolor/partnerområden som har ett samverkansavtal med Högskolan Dalarna och den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs inom den åldersgrupp som utbildningen avser. För de kurser som innehåller verksamhetsförlagd utbildning, liksom för programmets övriga kurser, finns alltid bedömningskriterier som utgör underlag för den slutgiltiga bedömningen av studentens prestationer men också för kursernas utvecklingssamtal.

3.1.2 Programmets kurser i Pedagogiskt arbete
(Utbildningsvetenskaplig kärna 60 högskolepoäng samt VFU 30 högskolepoäng)
o *På väg mot ämnesläraryrket 15 högskolepoäng, Grundnivå 1*
Kursen introducerar studenten till lärarutbildningen och gymnasieskolan samt till ett vetenskapligt förhållningssätt. Studenten utvecklar förståelse för yrkets komplexitet och insikt i på vilket sätt den egna utbildningen syftar till att skapa ökad förmåga att hantera densamma. Gymnasieskolans samhällsuppdrag, organisation och styrning står i fokus. Kursen behandlar också skolformens historiska framväxt och utveckling och ger historiska perspektiv på elever och lärare utifrån genus och social och etnisk bakgrund. Studenten får ta ställning till grundläggande utbildningsfrågor som: Varför skola? Vad är lärarutbildning? och Vad är kunskap och vetenskap? Kursen innehåller 3-5 fältdagar vid skolan som kopplas till kursens innehåll.

o *Didaktik och ledarskap för ämneslärare, 15 högskolepoäng (varav 7,5 hp VFU) Grundnivå 1*
Det övergripande målet för kursen är att studenten ska utveckla ett pedagogiskt och didaktiskt ledarskap. I kursen studeras olika didaktiska och pedagogiska teorier som perspektiverar det pedagogiska ledarskapet inom skola och samhälle, i ett historiskt, filosofiskt och internationellt perspektiv. Generella pedagogiska och didaktiska frågor kring planering, undervisning, ledarskap och ledarstilar ingår i studierna. Kursen integreras med såväl ämnesstudierna som den verksamhetsförlagda delen av utbildningen inom ämnesblock 1.

o *Utveckling och lärande för ämneslärare, 15 högskolepoäng (varav 7,5 hp VFU) Grundnivå 1*
Kursens övergripande syfte är att studenten utvecklar kunskap om och förståelse för olika teorier om lärande och utveckling, vilka leder till olika förhållningssätt till

undervisning i gymnasieskolan. I kursen studeras människan som biologisk, social och kulturell varelse i ett nationellt, internationellt och historiskt perspektiv. Utifrån denna kunskap ges studenten tillfälle att reflektera över informationsteknologins betydelse för utvecklingen av teknikburna kunskapsprocesser i gymnasieskolan. Kursen integreras med såväl ämnesstudierna som den verksamhetsförlagda delen av utbildningen inom ämnesblock 2.

o *Sociala relationer och konflikthantering för ämneslärare, 7,5 högskolepoäng Grundnivå 2*

Kursen tar sin utgångspunkt i att skolan är en mötesplats för människor där bland annat ålder, kön och etnicitet är viktiga aspekter för förståelsen av sociala relationer. I kursen behandlas det pedagogiska ledarskapet i relation till den komplexa väv av sociala relationer med tillhörande potentiella konflikter som präglar skolans vardag. Yrkesetiska och normkritiska perspektiv på hur dessa relationer beskrivs och hanteras är centrala. Dessa perspektiv hjälper till att få syn på, och problematisera föreställningar om vad en god människa är (en god elev och en god lärare) och vad som är goda handlingar. Som utgångspunkter för diskussion fungerar begrepp som makt, mångfald, välvilja, tolerans, omsorg, demokrati. Till detta kopplas styrdokument och FN:s barnkonvention. Kursen ger på så vis en teoretisk-kritisk bas för att skapa beredskap att förstå de sociala relationernas komplexa karaktär.

o *Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning för ämneslärare 7,5 högskolepoäng, Avancerad nivå*

Kursen innehåller en fördjupning i vetenskapsteori för att vidareutveckla studentens vetenskapliga skrivande. Bland annat behandlas forskningsmetodik, källkritik och forskningsetik inom utbildningsvetenskap och skolforskning med fokus på forskningskonsumtion och praktisk tillämpning av relevanta forskningsresultat i det pedagogiska arbetet. Valet av forskningslitteratur styrs till viss del av det kompetensområde (forskningsområde) studenten valt att ansluta sig till för sitt examensarbete. Forskningslitteraturen syftar till att exemplifiera och problematisera vetenskaplig text- och kunskapsproduktion.

o *Bedömning, betygssättning och specialpedagogik för ämneslärare, 7,5 högskolepoäng, Avancerad nivå*

Kursens övergripande mål är att studenten ska utveckla fördjupade kunskaper om bedömning, dokumentation och betygsättning i gymnasieskolan. Olika pedagogiska och specialpedagogiska teorier och arbetssätt studeras för att studenten ska kunna dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling. Dessutom problematiseras bedömningsprocesser och metoder ur ett utbildningspolitiskt perspektiv. Kursen behandlar även hur resultatet av bedömningar kan kommuniceras i samtal med elever och vårdnadshavare och den betydelse ett inkluderande perspektiv får för planering och genomförande av den pedagogiska verksamheten.

o *Utvärdering och utvecklingsarbete för ämneslärare, 7,5 högskolepoäng, Avancerad nivå*

Kursens övergripande mål är att den studerande ska utveckla fördjupad kunskap om utvärdering av den pedagogiska verksamhetens innehåll och organisation. Studenten ska också utveckla en fördjupad kunskap om hur skolans verksamhet kan utvecklas i relation till gällande styrdokument.

o *Verksamhetsförlagd utbildning, 15 högskolepoäng, Avancerad nivå*

Kursens övergripande mål är att den studerande ska visa sådana pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper och färdigheter som krävs för att såväl självständigt som i samarbete med verksamma lärare leda den pedagogiska verksamheten inom de ämnen som ingår i utbildningen. VFU görs i utbildningens båda ämnen.

3.2 Ämnesstudier och ämnesblock

Ämnesstudierna vid Högskolan Dalarnas ämneslärarutbildning mot gymnasieskolan utgörs av sammanlagt 210/240 högskolepoäng vilka integreras med 30 högskolepoäng verksamhetsförlagd utbildning och 15 högskolepoäng utbildningsvetenskaplig kärna i form två sammanhållna ämnesblock vilka utgör en helhet med en inbyggd progression. Kurserna inom inriktningsblocken är yrkesförberedande i den meningen att såväl innehåll som arbetsformer förbereder för pedagogisk verksamhet inom gymnasieskolan. Det innebär att kurserna genomsyras av reflektion kring ämnesinnehåll, centrala begrepp samt ungdomars och elevers lärande och utveckling. Genom dessa kurser tillägnar sig studenten så kvalificerade kunskaper att han eller hon självständigt kan bedöma läroplanernas och kursplanernas krav, välja innehåll i verksamheten och analysera olika läromedels innehåll och struktur.

Ämnesblocken integrerar ämnesstudierna med såväl den verksamhetsförlagda utbildningen som två av kärnkurserna till sammanhållna helheter där utbildningsområdena varvas.

Ämnesblock 1, 142,5 högskolepoäng
Ämnesstudier, ämne 1, 120 hp (inkl. examensarbeten 30 hp)
Didaktik och ledarskap för ämneslärare, 15 hp, varav 7,5 hp VFU i ämne 1
VFU i ämne 1, 7,5 hp

Ämnesblock 2, 112,5 högskolepoäng
Ämnesstudier, ämne 2, 90 hp
Utveckling och lärande 15 hp, varav 7,5 hp VFU i ämne 2
VFU i ämne 2, 7,5 hp

3.2.1 Ämnesteori och ämnesdidaktik

Vid Högskolan Dalarna består ämnesstudierna av påbyggbara akademiska kurser som nivåmässigt är likställda de fristående kurserna. Detta betyder att de examinerade ämneslärare som vill fördjupa sig inom något av sina akademiska professionsämnen ska kunna bygga vidare på sina ämnesstudier på grund-, avancerad eller forskarnivå. Denna påbyggbarhet och ekvilerbarhet förhindras inte av det faktum att ämnesstudierna har en tydlig ämnesdidaktiskt prägel. Tvärtom så fördjupas, befästes och perspektiveras de teoretiska ämneskunskaperna genom att studenten i de ämnesdidaktiska momenten hela tiden uppmanas att reflektera över såväl den akademiska disciplinens som undervisningsämnets vetenskapliga grund och självförståelse, samt vilket ämnesinnehåll som bör väljas ut för elevers lärande. På så vis karaktäriseras ämnesstudierna av en ständig metareflektion där ämnesdidaktiken bildar ett eget kunskapsfält inom vilket studenten gradvis utvecklar sin förmåga att göra medvetna didaktiska val av ämnesinnehåll och undervisningsformer inom samtliga i examen ingående undervisningsämnen.

3.2.2 Examensarbeten

I ämneslärarutbildningen med inriktning mot gymnasieskolan fullgör studenten två självständiga ämnesdidaktiska examensarbeten om vardera 15 högskolepoäng inom sitt förstaämne. Examensarbetena introduceras tidigt i studierna men avslutas och redovisas mot slutet av utbildningen. Det första arbetet skrivs under utbildningens åttonde termin och ligger på grundnivå 2, medan det andra arbetet färdigställs under den nionde och näst sista terminen och ligger på avancerad nivå. Syftet med examensarbetena är att stärka den blivande lärarens yrkeskompetens, där självständighet och förmåga till kritisk analys är centrala värden.

Vid Högskolan Dalarna ses examensarbetena som en angelägenhet för hela lärarutbildningen och inte enbart de specifika examensarbetskurserna. Förmågan till vetenskapligt tänkande och skrivande utvecklas successivt under utbildningen, men fokuseras i kärnkursen *Vetenskapsteori och utbildningsvetenskaplig forskning* som läses under termin sex innan den studerande går vidare till sina fördjupningsstudier och de två examensarbetena. Under denna kurs behandlas vissa generella vetenskapsteoretiska, forskningsetiska och forskningsmetodiska frågor medan tonvikten läggs på de specifika forsknings- och analysverktyg som den enskilde studenten behöver för sina kommande examensarbeten.

Lärarstudenterna genomför sina examensarbeten inom ett antal kompetensområden som byggs upp dels av den forskningskompetens som finns vid högskolan, dels utifrån kunskaps- och utvecklingsbehov hos högskolans partnerskolor och partnerområden. Studenten möter representanter för kompetensområdena tidigt i lärarutbildningen för att informeras om aktuell och pågående forskning, och får då möjlighet att diskutera idéer relaterade till examensarbetet som uppkommit under såväl ämnesstudierna som den verksamhetsförlagda utbildningen. I ämneslärarutbildningen, som innefattar två examensarbeten, fungerar det första som forskningsförberedande och inriktas i första hand mot konsumtion av tidigare forskning utifrån en väl avgränsad ämnesdidaktisk frågeställning. Därigenom läggs en vetenskaplig grund för det andra examensarbetet där de studerande förväntas bidra med ny kunskap inom ett avgränsat område som kan bidra till det kollektiva lärandet inom akademin såväl som utvecklingen av ämnesundervisningen vid studentens partnerområde/skola.

4. Examensbenämning

Studerande som med godkänt resultat genomgått programmets kurser och i övrigt uppfyller målen för utbildningen, erhåller, efter ansökan, examensbevis för *Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan* omfattande 300/330 högskolepoäng (*Master of Arts in Secondary Education – Upper Secondary School, 300/330 Credits).* Examen avläggs på avancerad nivå.

Betyg sätts på del av kurs och på fullständig kurs på sätt som framgår av kursplanen. Inom programmet används graderade betyg, d.v.s. *Väl godkänd*, *Godkänd* eller *Underkänd.*

5. Behörighetskrav

Områdesbehörighet 6c/A6c eller motsvarande kunskaper